

שרה חן

רישומי משפחה

דצמבר 2007

בית האמנים ע"ש יוסף זריצקי, ת"א אלחריזי 9 ת"א, 64244 טל. 03-5246685
התערוכות בסיוע המועצה הציבורית לתרבות ואמנות מדור לאמנויות פלסטיות

ניתן להשוות את רישומיה של חן לציורים של האמנית חיה גרץ-רון, שחלקם מתייחסים אף הם לשנות החמישים, לימי ילדותה של גרץ-רון, ושהדמויות בציוריה הלבנים מבוססות בחלקן על אלבומה הפרטי. אולם בעוד שגרץ-רון מתבוננת באותה תקופה במבט עכשווי, מפוכח ומבקר, החושף בפן הפרטי מערכת יחסים סבוכה בין אם לבת, ובפן הציבורי את מאבקה של האם החלוצה, ההתמקדות של חן בדימויי הילדים אינה נעשית ממבט מבקר על אותה תקופה.

נימת הרישומים מעלה בזכרון גם את הציורים של חדוה אטלס בן-דוד ושל רענן חרל"פ, שמתארים חוויות אישיות משנות ילדותם בראשית שנות החמישים והשישים. עולמם של תלמידי בית ספר, טכסי חגים, והצורך של הפרט להשתייך לקבוצה מוצגים באמצעות צבעוניות פסטלית מאופקת.

- החומריות והטונאליות הללו מבטאים את הפשטות והתמימות של פעם.

סטודיו האוצרים

תמונות משפחתיות שצולמו בתל-אביב הישנה בראשית שנות החמישים של המאה העשרים, מזהות את הבסיס לתערוכת רישומים זו. הצילומים מייצגים את משפחתה המצומצמת של חן, שעלתה ארצה בראשית אותן שנים והתמקמה בשכונת התל-אביבית שפירא וביצרון. הרישומים נעשו מתוך זיקה אישית של חן אל התצלומים והמצולמים קרובי משפחתה: האח, האחיות ובני הדודים.

העיסוק בתמונות הישנות מעורר נוסטלגיה נשכחת; הבחירה בעיפרון כדי להביע זאת, מייצרת נרטיבים אוטוביוגרפיים סנטימנטאליים. חן רושמת ביד עדינה ומדויקת את הדמויות על פי התצלומים. בחלק מן הרישומים, רשומות הדמויות בקווים ברורים על רקע של צמחייה. ברישומים אחרים, הרקע מחוק. מקור המידע על אודות התקופה אינו נובע מן הרקע, אלא מן האווירה שהציורים משדרים. העבודות מנותקות מן הסביבה ומייצגות תחושות אישיות של האמנית.

ברישומים נראים דימויים רומנטיים של ילדים טובים ותמימים: הילדות לבושות שמלות קצרצרות עם צווארונים מעוגלים; הבנים לבושים בסרפנים ובחולצות מכופתרות. לשערך האסוף של הבנות קשורים קישוטי שיער מגוונים כמו סרטים, סיכות שיער או קשת; לרגליהן נעלי שרוכים עם גרביים. הילדים נראים מסודרים מאוד ונקיים, ילדים שמתנהגים בהתאם לדרישות החברה. בין דמויות הילדים קיים דמיון, שמלווה את הניסיון הדקדקני למצוא את הפשטות והתום של ימים נשכחים, ימי התמימות. הוויתור על העומס בפרטים והרצון להראות את התמימות והיופי, בא לידי ביטוי בקווים המעודנים.

החזרה אל זמן עבר, והניסיון להחיות מחדש את הדמויות כדי לפתוח מחדש זיכרונות, מחשבות וחלומות, כרוכים בתשוקה להנציח רגעים מימי הילדות. שיחזור של רגעי הילדות כולל תיאור של סיטואציה מסוימת וניסיון לשחזר מגע של חפץ כלשהו, שכנראה, עורר חוויה משמעותית בילדות. הסיטואציות המתקתקות כוללות ילד רכוב על סוס שהובא על ידי הצלם לצורך התצלום, ילד מטפס על עץ ועוד.

את ההעמדות של הילדים בצילומים, האופייניות לשנות החמישים, יש לייחס לצלמים. אלו "פוזות" מבוימות של צילום, שצולמו בסדרות על ידי צלמים מקצועיים. הצילומים, כמו גם הרישומים, מסמלים ליכוד חברתי ומעוררים אמפתיה והזדהות אצל הצופה.